



**Vzw Roppov**

Martelaarslaan 212 9000 Gent tel 09/224.09.15 fax 09/233.35.89

e-mail [info@roppov.be](mailto:info@roppov.be) web [www.roppov.be](http://www.roppov.be)

---

## Participatief werken als het moeilijk gaat..... Juni 2011

**Vraag aan de oudergroep uit de regionale werkgroep Gent-Meetjesland:**

**‘graag tips om ouders betrokken te houden als er extra moeilijkheden zijn’.**

*Hoe ouders blijven motiveren tot participatie? Soms is het moeilijk om samen te blijven werken of om het contact te blijven houden tussen ouder en jongere.*

- *Als de ouder 'op' is; te veel heeft afgezien en de jongere niet meer wil zien....? wat kan hulpverlening dan doen in deze situatie? om de relatie te blijven houden?*
- *Wat als de jongere de ouder niet wil zien?*
- *Wat als de ouders heftige ruzie hebben en dit de relatie verstoort?*
- *Wat als een ouder opgenomen is?*
- *Hoe omgaan met de afwezige mama/papa.*

Wat verwachten ouders dan? Welke rol moet de hulpverlening dan spelen?

---

Reacties uit de oudergroep:
-----------------------------

### **1. Wanneer de jongere de ouder niet wil zien:**

In de oudergroep werd dit al meermaals besproken en als tip meegegeven aan ouders die in deze situatie zaten. Men verwacht dat de voorziening hierin een duidelijk standpunt neemt naar de jongere en principieel de keuze maakt om de ouders te blijven uitnodigen. Op die manier ziet de jongere dat de hulpverlening de positie van de ouders respecteert.

Als tip gaven de ouders het volgende mee:

- Nodig de ouders elke week uit op gesprek op een moment dat de jongere ook aanwezig is, en in een plaats waar de jongere kan zien of weet dat de ouders er zijn.
- Verwittig telkens de jongere dat de ouders er zijn en laat zonder details weten waarover jullie het zullen hebben.
- Nodig telkens opnieuw de jongere uit om er bij te komen zitten.

### **2. Wanneer de ouder de jongere niet wil zien:**

De eerste duidelijke reactie is: respecteer het feit dat de ouder 'op' is, kwaad is eventueel, en laat de afstand bestaan. Afstand is soms nodig, uit zelfbescherming, uit bescherming naar de jongere. Bij ruzie, conflict is het nodig geen partij te kiezen. Je kan wel duiden op het feit dat

het tussen hen speelt, maar dat je de ruzie even buiten wil houden als je met iedereen apart spreekt.

Er kunnen manieren gezocht worden om de afstand te respecteren, maar de informatiestroom hoeft daarom niet verbroken te worden. Men kan dit kaderen in het feit dat het 'op afstand contact' belangrijk is voor de jongere. Deze rol kan de hulpverlening opnemen. Bovendien verwachten ouders dat hulpverleners op dat moment het initiatief nemen om een termijn af te spreken: een periode van 'rust' waarna de hulpverlener de ouders zal contacteren of de ouders de hulpverlener zal contacteren (spreek af wie wie belt) om te checken of de draad weer kan opgenomen worden.

Een goed idee (naar aanleiding van een voorbeeld dat verteld werd) is de ouder de gelegenheid te bieden om op gesprek te gaan bij een onafhankelijke begeleider. Iemand die er voor de ouders is, en waarbij geen informatie doorgaat naar de anderen, zodat deze gesprekken geen gevolg hebben op het dossier. Op die manier blijft het contact met de dienst, en krijgt de ouder een eigen ruimte zonder dat die moet bang zijn voor gevolgen (van wat ouder vertelt) op de jongere. Het vrije gesprek dat ouders dan kunnen voeren, heeft het voordeel dat de inhoud niet geproblematiseerd wordt, dat men geen extra gewicht legt bij het dossier van de jongere. Het helpt bij het verwerkingsproces na een zwaar conflict.

### **3. Bij ouders in psychiatrie of gevangenis:**

Het recht op informatie over je kind blijft, ook al ben je niet in staat zelf contact te houden. Hulpverleners kunnen ook samen met het kind op bezoek gaan, of bezoek organiseren samen met een ander familielid. Men verwacht wel dat dit goed voorbereid wordt. In psychiatrie: liefst niet op de kamer maar eerder in de cafetaria op bezoek gaan.

Eventueel het bezoek laten begeleiden door een Centrum Algemeen Welzijnswerk dienst die daar in gespecialiseerd is; meer info. JWW (justitieel welzijnswerk): 09/235.25.20 [jww@artevelde.be](mailto:jww@artevelde.be).

Er bestaan ook verschillende boekjes om kleine kinderen te helpen bij het omgaan met ouders in psychiatrie. Meer informatie is te vinden op: <http://www.koppvlaanderen.be> of <http://kopp.lotgenootje.nl> (kopp = kinderen van ouders met psychiatrische problemen).

De ouders wijzen er wel op om altijd na te gaan of het kind wel op bezoek wil gaan. Daarbij kan regelmatig nagegaan worden onder welke omstandigheden het wel zou lukken. Hierin het tempo van het kind respecteren.

Als het gaat over informeren van het kind over de situatie van de ouder, wijst men er op om veel zorg te besteden aan het aanvaardbaar maken van de informatie, maar toch de waarheid niet verzwijgen. Dit is ook van belang wanneer een ouder zegt: 'ik wil mijn kind niet meer zien'. In deze situatie kan men wellicht ook niet verzwijgen dat dit het standpunt van de ouder is, doch het aanvaardbaar maken van deze (tijdelijke) beslissing van de ouder is een taak van de hulpverlener.

### **4. Bij vechtscheiding:**

*Dit thema werd vroeger reeds bevraagd:*

Reacties uit de oudergroep Gent (november 2007):

Op de vraag wat belangrijk is in verband met het contact met ouders in (v)echtscheidingen reageerden de aanwezige ouders unaniem. Het was heel duidelijk dat aan de ouders ondubbelzinnig kan gesteld worden dat de bijeenkomsten en het overleg in het belang van het

kind moeten zijn. Vandaar dat ruziënde ouders in het bijzijn van het kind te vermijden zijn. Enerzijds wordt dan gepleit voor aparte gesprekken waarbij moet gelet worden op het feit dat info uit het contact met de éne partner niet zomaar naar de andere partner gaat.

Anderzijds kan aan deze partners gesteld worden dat hun scheiding niet prioritair is en kan hen het zwijgen opgelegd worden wanneer hun ruzie de bovenhand krijgt in gesprekken rond het kind.

Belangrijk hierbij is dat ouders zeer goed weten wat de redenen hiertoe zijn:

- hun ruzie brengt het kind in verwarring en legt extra druk
- men mag het kind niet in de positie plaatsen kant te moeten kiezen
- Bijzondere jeugdbijstand roept ouders (als aparte vader en moeder, en niet meer als koppel) op tot

samenwerking rond het kind

- kinderen kunnen geschillen tussen de ouders ook uitspelen als ze hiervan vaak getuige zijn

Vechtende ouders kunnen misschien verplicht worden om een soort ouderstage te volgen in het kader van het belang van het kind. In deze ouderstage moeten ze leren praten in functie van het kind.

Andere aspecten die daarin aan bod kunnen komen:

- de angst en agressie die meespeelt bij de partners en op welke manier dit hun gedrag bepaalt in gesprekken rond het kind
- de strijd om het kind in een ruimer kader plaatsen als een strijd om 'het gelijk' tussen de partners (en dus niet als een strijd om het belang van het kind)
- het verwerken van de scheiding en alle gevoelens die dit meebracht (de strijd die dan samenhangt met verwijten over de oorzaak en schuld van de scheiding).

#### Een laatste belangrijke opmerking:

In al deze situaties gaan ouders er van uit dat werken aan de problematiek die er voor zorgt dat er een breuk is, werken aan verwerkingsprocessen bij ouders, ook werken is aan het welzijn van het kind, de jongere.

## Aanvullingen uit de oudergroep 5/10/2011

1. Uit een voorbeeld blijkt dat sommige diensten werken met verschillende begeleiders. Bij ouders in conflict krijgen de ouders elk hun eigen begeleider. Op die manier kan het gesprek ook gevoerd worden tussen de twee begeleiders (liefst in aanwezigheid van de ouders). Dit kan voorkomen dat het (ex)koppel gaat kibbelen. Dit is ook een oplossing voor hulpverleners die anders 'tussen twee vuren' zitten. Soms wordt voor de mama een vrouw voorzien, voor de vader een man. Het doel moet dan duidelijk gesteld worden: de gesprekken apart voeren om dan alles samen te leggen in functie van de juiste beslissing voor het kind.
2. Een stap zetten van vrijwillige begeleiding (comité) naar jeugdrechtbank wordt door de ouders bij voorkeur vermeden. Doch in conflictsituaties wijst men er op dat een stap naar jeugdrechtbank positief kan zijn. Verschillende voorbeelden worden aangehaald waarbij voortdurende conflicten uiteindelijk ontzenuwd werden door een beslissing van de jeugdrechter. Een oeverloos conflict (bv. tussen ouders en jongere, tussen ouders onderling, tussen cliënt en hulpverlener) kan zijn einde kennen door een duidelijke tussenkomst. Het laten aanslepen van een conflict kan nooit tot een oplossing leiden. Het moet dan ook duidelijk zijn dat een stap naar de jeugdrechtbank gevraagd wordt om het conflict minder te laten doorwegen (niet om 'gelijk te krijgen').
3. Er wordt op gewezen dat niet alleen conflicten ouders/jongere tot een moeilijke situatie kunnen leiden maar dat de samenwerking ook bezwaard kan zijn door conflicten op de achtergrond bij weder-samengestelde gezinnen. Aanvaarding (of niet-aanvaarding) van de nieuwe situatie zowel door de jongere als door de ex-partner (die de vader van de jongere blijft) kan een zware invloed uitoefenen. Het is belangrijk om alle betrokkenen in het gesprek op te nemen, ook al kan men ze niet aan dezelfde tafel zetten.